

*Aaltoja, eläimiä, laittomia muukalaisia –
miten Yhdysvalloissa luodaan latinomaahanmuuttajia
koskevaa rassistista diskurssia?*

Kandidaatin tutkielma

Helsingin yliopisto
Valtiotieteellinen tiedekunta

Viestintä
Syksy 2019

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	2
2. Teoreettinen viitekehys.....	4
2.1 Rasismi.....	4
2.2 Rasismin loppu?.....	7
2.3 Diskurssi.....	7
3. Maahanmuutto Yhdysvaltoihin.....	10
3.1 Latinojen maahanmuutto Yhdysvaltoihin.....	10
3.1 Maahanmuuton vastustajat.....	12
4. Racistisen diskurssin toimijat ja areenat.....	13
4.1 Poliitikot yhteiskunnallisen keskustelun luojina.....	13
4.2 Median rooli.....	15
5. Miten rasistista diskurssia tuotetaan?.....	17
5.1 Metaforan voima.....	17
5.2 Miten metafora toimii poliittisessa diskurssissa?.....	20
5.3 Puheenaiheet rasistisessa diskurssissa.....	21
6. Johtopäätökset ja diskussio.....	23
6.1 Johtopäätökset.....	23
6.2 Diskussio.....	25
7. Lähteet.....	27

1 Johdanto

“Seuraan Demokraattisen puolueen johtamaa (koska he haluavat pitää rajat auki ja jatkaa nykyisten heikkojen lakien ylläpitoa) ja Guatemalan, Hondurasin ja El Salvadorin toteuttamaa hyökkäystä maattamme vastaan, jossa johtajat eivät tee mitään pysäyttääkseni suuria ihmisvirtoja, MUKANAAN USEITA RIKOLLISIA, tunkeutumasta Meksikon kautta Yhdysvaltoihin.....” (Rosenkrantz 2018, sitaatti suomennettu)

“.... Maahamme kohdistunut hyökkäys etelärajalla, mukaan lukien siihen kuuluva rikollisuus sekä maahan virtaavat HUUMEET, on minulle presidenttinä tärkeämpi kuin ulkomaankauppa tai USMCA [Yhdysvaltojen, Meksikon ja Kanadan välinen kauppasopimus]. Toivottavasti Meksiko saa kuriin tämän hyökkäyksen heidän pohjoisrajallaan. Kaikki demokraatit ovat syllisiä heikkoihin lakeihin!” (Rosenkrantz 2018, sitaatti suomennettu)

Yhdysvaltojen istuva presidentti Donald Trump kirjoitti näin Twitter-tililleen 18. lokakuuta 2018. Noin viikkoa aiemmin 160 henkilön joukko oli lähtenyt Hondurasin kaupunki San Pedro Sulasta, jota on kutsuttu myös maailman murhapääkaupungiksi, kohti pohjoista. Heidän tavoitteensa oli saada turvapaikka Yhdysvalloista. 160 henkilöä voi kuulostaa vähältä, mutta joukot kasvoivat nopeasti. Muutaman päivän päästä ihmisiä oli jo yli 1000, ja saapuessaan Guatemalan ja Meksikon rajalle joukko oli kasvanut yli 3000-päiseksi. Medioissa alettiin puhua “maahanmuuttajakaravaanista”. Väki alkoi panikoitua. (Lind 2018.)

Yhdysvaltalaiset poliitikot ovat useaan otteeseen maallanneet uhkakuvia Latinalaisen Amerikan maista tulevia maahanmuuttajista, joten Trumpin twiitit eivät ole poikkeus. Poliitikot puhuvat maahanmuuttajista kontrolloimattomina vyöryinä, jotka tuovat mukanaan rikollisuutta ja turvattomuutta. Puheet päätyvät medioihin, josta ajatukset leviävät tavallisen kansan pariin. Itsekin luin kyseiset sitaatit joukkotiedotusvälineen verkkosivuilta.

Tutkin kandidaatin työssäni sitä tapaa, miten Yhdysvalloissa luodaan uhkakuvia Latinalaisen Amerikan maista tulevista maahanmuuttajista. Tarkemmin sanottuna tutkimuskysymykseni on seuraava:

- Miten Yhdysvalloissa tuotetaan Latinalaisesta Amerikasta tulevia maahanmuuttajia koskevaa rasistista diskurssia?

Koen aiheen ajankohtaiseksi ja mielenkiintoiseksi. Kiinnostukseni maahanmuuttajia koskevaan diskurssiin heräsi viime keväänä, jonka vietin vaihto-opiskelijana Meksikossa. Väli-Amerikan maista lähteneet “maahanmuuttajakaravaanit” kulkivat myös kotikaupunkini, Mexico Cityn, läpi ja herättivät laajaa keskustelua myös siellä. Kuitenkin yhdysvaltalaisesta keskustelusta seurattessani huomasin sen sävyn olevan vielä radikaalimpi.

Tutkielmani kannalta merkittävässä roolissa ovat rasismien ja diskurssin käsitteet, jotka määrittelen toisessa luvussa. Lähestyn rasismia erityisesti Teun A. van Dijkin määrittelemänä sosiaalisen hallinnan muotona, jossa toisella ryhmällä on valtaa toisen yli. Diskurssilla on puolestaan merkittävä rooli rasismissa siksi, että opimme rasisteiksi - tai vaihtoehtoisesti suvaitsevaisiksi - diskurssin kautta. Rasismien tapaan diskurssia on määritelty yhteiskuntatieteissä todella monipuolisesti. Tässä tutkielmassa keskityn siihen säännönmukaisten merkityssuhteiden systeemiin, joka rakentuu sosiaalisissa käytännöissä ja samalla rakentaa sosiaalista todellisuutta.

Luvussa kolme avaan lyhyesti latinomaahanmuuttoa Yhdysvaltoihin, sekä sen taustoja että nykytilaa. Lisäksi tuon esiin sen, mitkä ryhmät vastustavat maahanmuuttoa. Luvussa neljä analysoin diskurssin tärkeitä toimijoita: poliitikkoja ja mediaa. Varsinkin poliitikkojen rooli diskurssin määrittelemisessä on merkittävä. Samalla tarvitsemme medioita, jotta ennakkoluuloista ja stereotyyppioista tulisi laajasti omaksuttuja. Medioiden rooli on myös syytä nostaa esiin siinä prosessissa, jossa poliitikot oppivat ja muodostavat mielipiteitä maahanmuuttokysymyksistä.

Viidennessä luvussa perehdyn rasistisen diskurssin rakentamiseen. Mikäli edellisen luvun kantavaksi kysymykseksi laittaisi “ketkä?”, tässä kappaleessa pyrin vastaamaan kysymykseen “miten?” Esittelen kielenkäytön keinoista metaforan, joka on tärkeässä roolissa diskurssin rakentamisessa. Nojaudun erityisesti Otto Santa Anan ansiokkaaseen tutkimukseen latinomaahanmuuttajia koskevista metaforista, tuoden samalla rinnalle tuoreempaa tutkimusta. Lisäksi esittelen rasistisen diskurssin yleisimpiä puheenaiheita ja

keskustelunavauksia. Luvussa kuusi esittelen tutkimukseni johtopäätökset ja seitsemännessä pohdin diskussion muodossa tutkielman tekoprosessia, sekä avaan kiinnostuksen kohteitani pro gradu -tutkielmaa ajatellen. Vaikka en tutkielman suppeuden vuoksi pysty tuomaan esiin kovinkaan monia esimerkkejä, analyysiosiossa käytetty kirjallisuus koskee Yhdysvaltoja ja rasistisen diskurssin luomista siellä.

2 Teoreettinen viitekehys

Tässä luvussa esittelen tutkielmani teoreettisen viitekehysten. Tärkeitä käsitteitä ovat rasismi ja diskurssi, joita molempia on määritelty yhteiskuntatieteissä monin tavoin. Tämän vuoksi pyrin avaamaan niitä niin, että ne istuvat omaan kirjallisuuskatsaukseeni parhaiten. Käsitteiden esittelyn lisäksi tutkin lyhyesti sitä, pitääkö ajatus rasismin loppumisesta Yhdysvalloissa paikkaansa tutkimuksen valossa.

2.1 Rasismi

Bonilla-Silva (1997, 446) antaa rasismin käsitteelle kolme tasoa: ensinnäkin, rasismilla tarkoitetaan joukkoa ideoita ja uskomuksia. Toiseksi, nämä ideat ja uskomukset ovat omiaan kehittämään negatiivisia ennakkoluuloja yhteiskunnan erilaisista etnisistä ryhmistä. Kolmanneksi, nämä ennakkoluulot eri ryhmistä voivat johtaa konkreettisiin tekoihin, esimerkiksi syrjintään.

Paljon rasismista kirjoittanut Teun A. van Dijk puolestaan määrittelee rasismin sosiaalisesti hallinnan järjestelmäksi (*social system of domination*), eli voimaksi tai vallaksi, joka toisella ryhmällä on toisen yli (2005, 2). Sekä Bonilla-Silvan että Van Dijkkin määritelmien ytimessä ovat siis näiden ryhmien väliset erot, todelliset tai kuvitellut sellaiset. Kun esimerkiksi seksismissä nainen asetetaan alisteiseen asemaan suhteessa mieheen, erottelu tehdään perustuen sukupuolten välisiin eroavaisuuksiin. Rasismissa tämä erottelu tehdään puolestaan etnisyyden, ulkonäön, alkuperän, kulttuurin ja kielen perusteella (kts. myös Reisigl ja Wodak 2001, 10). Memmin (1992, 103; tässä Reisigl ja Wodak 2001, 5) mukaan nämä yleistävät arviot todellisista ja kuvitteellisista eroista ovat suotuisia “syyttäjälle” ja vahingollisia

syytetylle. Negatiivisella asenteellaan syyttäjä pyrkii legitimoimaan omia etuoikeuksiaan tai aggressiotaan. (ibid.)

Rasismia voidaan Van Dijkin mukaan tutkia kahdella eri tasolla: sosiaalisella ja kognitiivisella (2012, 16). Ensimmäinen viittaa juurikin arkipäivisiin toimiin, kuten syrjintään tai eriarvoisuuteen. Kognitiivinen taso viittaa puolestaan uskomuksiin, stereotyyppeihin, ennakkoluuloihin ja ideologioihin, jotka motivoivat sosiaalisen tason rasismiin. Keskityn tutkielmassani juurikin tähän kognitiiviseen näkökulmaan rasismista: siihen, miten eliittidiskurssit luovat rassistisia ennakkoluuloja ja ilmapiiriä latinomaahanmuuttajia kohtaan.

Miller ja Garran huomauttavat, että vaikka sana rasismi viittaakin rotuun (race), ihmisistä puhuttaessa rasismia ei ole mielekäästä liittää biologisiin eroihin, sillä rodun käsite on ennen kaikkea sosiaalinen konstruktio (2017, 207). Termiä käytetään sen sijaan hyväksikäyttämään ja sortamaan tiettyjä yhteiskunnallisia ryhmiä, yleensä juurikin vähemmistöjä. Reisiglin ja Wodakin mukaan heiltä voidaan rasismin kautta esimerkiksi evätä pääsy työhön, sosiaalisiin etuuksiin sekä tiettyjen poliittisten oikeuksien piiriin (2001, 2). Shin, Leal ja Ellison jatkavat ajatusta huomauttamalla, että usein dominoiva valkoinen väestö näkee nämä etuudet määrällisesti rajallisina, jolloin etnisten vähemmistöjen katsotaan kilpailevan niistä heidän kanssaan (2015, 464).

Valentinon, Braderin ja Suhayn mukaan rasismista ja rassistisesta diskurssista puhuttaessa on syytä huomata, miten suuri merkitys on sillä, mistä maahanmuuttajat tulevat (2008, 960). Esimerkiksi eurooppalaisiin ja latinalaisamerikkalaisiin maahanmuuttajiin kohdistuvat ennakkoluulot ovat erilaisia. Valentino ja kollegat väittävätkin, että vaikka suuri osa maahanmuuton vastustajista kertoo vastarinnan nousevan ennemmin maahanmuuton seurauksista kuin maahanmuuttajien alkuperämaasta, ainakin yhdysvaltalaisessa diskurssilla alkuperämaa on merkittävä (ibid.).

Diskurssin rakentumisessa eliiteillä ja medioilla on tärkeä rooli. Etnisten vähemmistöjen saama mediahuomio on yleensä negatiivista, jos sitä ylipäänsä edes saa. Ryhmät pääsevät vain harvoin määrittelemään itse itseään. Tämän vuoksi on huomioitava, että rasismi estää

pääsyn myös diskurssin rakentamiseen (Van Dijk 2005, 14; Miller ja Garran 2017, 207). Keskityn tähän aspektiin paremmin kuin avaan diskurssin käsitettä.

Milesin mukaan rotuja ja näin ollen niiden välisiä suhteita ei ole olemassa, vaan niiden sijaan ajatus niiden olemassaolosta, jolla dominoivat yhteiskunnalliset ryhmät rakentavat yhteiskuntaan heikomman “toisen” (1993, 42). Toisinaan nämä sorretut ryhmät saattavat omaksua “rodun” käsitteen ja kääntää sen pääläelleen: käsite voi auttaa myös positiivisen identiteetin ja esimerkiksi yhteiskunnallisen vastarinnan rakentamisessa (Miles 1993, 28). Esimerkiksi yhdysvaltalaisen *Mendez v. Westminster* -oikeudenkäynnin (1946) taustalla oli meksikolaisen Sylvia Mendezin poistaminen vain valkoisille tarkoitettusta kalifornialaisesta koulusta. Oikeudenkäynnissä vedottiin segregaatian aiheuttamaan alemmuuden tunteeseen, jota meksikolais-amerikkalaiset lapset kokevat rasistisen erottelun takia, ja joka voi vähentää heidän valmiuksiaan toimia tulevaisuudessa produktiivisina amerikkalaisina. Tämä johti meksikolaisia syrjivien käytäntöjen lakkauttamiseen julkisissa kouluissa. (United States Courts.)

Rasismia voisi toki tutkia myös nativismin kautta, jolla tarkoitetaan oman kansan edun laittamista toisen edelle (Galindo ja Vigil 2006, 425). Galindo ja Vigil huomauttavat, että nykyään “rodun” perusteella tapahtuvaa syrjintää vieroksutaan, mutta nativismiin perustuvaa syrjintää huomataan harvoin (2006, 442). Nativismi liitetään kuitenkin osuin rodullisiin kysymyksiin ja näin ollen se on myös laskettavissa rasistisen diskurssin piiriin. Lisäksi nativismin termi korostaa assimilaatiota vallitsevaan kulttuuriin sen piiristä sulkemisen sijaan. (ibid., 425.) Siksi olen päätenyt hyödyntämään tutkielmassani rasismin määritelmää: vaikka rasistisen diskurssin puheenaiheita esitellessäni mukana on nativismiin sopivia aiheita, esimerkiksi metaforat ja useat puheenaiheet korostavat ryhmän ulkopuolisuutta yhteiskunnasta. Lisäksi myös puheenaiheissa käyttämä tutkimusmateriaali koskee nimenomaan rasismin tutkimusta.

Rasismin ja nativismin suhde on mielenkiintoinen, ja varsinkin Galindon ja Vigilin huomio nativismin huomaamattomuudesta on kiinnostava. Perehdyn seuraavassa alaluvussa paremmin rasismiin ajalla, jolloin aiemmin mainitsemaani “rodun” perusteella olevaa syrjintää vieroksutaan: voidaanko nykyään puhua jo rasismin lopusta?

2.2 Rasismin loppu?

Yhdysvalloissa alettiin puhua 1990-luvulla “rasismin lopusta”, ja viimeistään Barack Obaman valitseminen maan presidentiksi vuonna 2009 katsottiin olevan viimein sysäys sille, että rasismi olisi vain osa Yhdysvaltojen historiaa (Foster 2013, 6). Tutkimuksen mukaan näin ei kuitenkaan ole: vaikka Pew Research Centerin vuonna 2019 julkaistun “Race in America” tutkimuksen mukaan 37 prosenttia vastaajista koki Yhdysvaltojen eri etnisten ryhmien välisten suhteiden parantuneen Obaman presidenttikaudella, yhteensä 52 prosenttia koki presidentin joko yrittäneen, mutta epäonnistuneen tai vaihtoehtoisesti suoraan epäonnistuneen suhteiden parantamisessa. (Menasce Horowitz, Brown ja Cox 2019.)

Trumpin kaudelle tullessa luvut ovat nousussa: 56 prosenttia koki presidentin tehneen ryhmien välisestä tilanteesta pahemman, kun Obaman kaudella luku oli 25. 13 prosenttia koki presidentti Trumpin yrittäneen parantaa etnisten ryhmien välisiä suhteita ja 15 koki presidentin onnistuneen siinä. Lisäksi 65 prosenttia vastaajista koki rasistisen puheen ja mielipiteiden ilmaisun yleistyneen Trumpin presidenttikaudella, ja 45 prosenttia koki näiden toimintojen tulleen yhä hyväksyttävämmiksi. (Menasce Horowitz, Brown ja Cox 2019.)

Havainnot erityisesti rasistisen diskurssin hyväksyttävämmäksi tulemisesta ovat kiinnostavia ja niistä löytyisi takuulla ammennettavaa jatkotutkimukselle. Kuitenkin koen, että todella avoimesti rasistinen puhe esimerkiksi rodusta ja toisten kuvitellusta paremmuudesta ovat edelleen tuomittavia. Siksi uskon, että latinomaahanmuuttajista puhuttaessa rasismia ja uhkakuvia rakennetaan erilaisia keinoihin, esimerkiksi erilaisten metaforien kautta. Perehdyn näihin tarkemmin luvussa viisi.

2.3 Diskurssi

Diskurssille löytyy valtio- ja yhteiskuntatieteissä valtavasti erilaisia määritelmiä, ja termin avaamiselle itsessään voisi omistaa kokonaisen tutkielman. Kuten aiemmin todettua, pyrin määrittelemään käsitteen niin, että se avaa parhaiten omaa aiheitani.

Yksi yleinen tapa tarkastella diskursseja on tutkia niitä merkityssysteemeinä. Tämän näkökulman mukaan sosiaalinen todellisuus hahmottuu moninaisena: useiden erilaisten, rinnakkain elävien ja keskenään kilpailevien systeemien kenttänä, jotka merkityksellistävät

maailmaa ja sen suhteita eri tavoin (Jokinen, Juhila ja Suominen 1993, 24). Jokinen, Juhila ja Suominen antavat esimerkiksi tällaisista merkityskamppailuista maahanmuutto- tai pakolaisuutiset, joissa voidaan joko korostaa ihmisten keskinäistä yhteenkuuluvuutta, meidän ja muiden välistä erottelua, kansainvälistymisen merkittävyyttä tai kansallisen kulttuurin säilyttämistä. Itse maahanmuuttaja voi puolestaan olla vaikka nainen, äiti, tytär, opettaja, akateeminen, hiljainen tai vaikka uskovainen. Merkityksissä on valtavasti valinnanvaraa, mutta yleensä arkielämän tilanteissa tyydytään pelkistyksiin ymmärretyksi tulemisen vuoksi. Tämä edellyttää usein pitäytymistä totunnaisissa konstruoinnin ja esittämisen tavoissa. (ibid., 25.) Diskurssit ovat arjessamme niin luonnollisia ja automaattisia, ettemme edes huomaa niitä saati niiden muodostumista (Santa Ana 2002, 41).

Diskurssilla tarkoitetaan siis suhteellisen eheää säännönmukaisten merkityssuhteiden systeemiä, joka rakentuu sosiaalisissa käytännöissä ja samalla rakentaa sosiaalista todellisuutta (Jokinen, Juhila ja Suominen 1993, 27). Keskeisessä roolissa ovat siis sanat ja sanavalinnat, joiden avulla todellisuus rakentuu. Merkityssystemejä ei ole kuitenkaan välttämätöntä ymmärtää vain sanojen kautta: myös ei-sanallisia tekoja voidaan tarkastella osana diskurssia. Sekä Van Dijk että Santa Ana ovat tuoneet tutkimuksessaan esiin, että esimerkiksi non-verbaaliset halveksuvat eleet, pilapiirroukset, solvaukset ja väkivalta sopivat kaikki osaksi pakolaisvihamielistä diskurssia (Van Dijk 1993, 28; Santa Ana 2002, 40). Ne ovat ehdottomasti mielenkiintoisia näkökulmia, joihin minulla ei kuitenkaan valitettavasti ole mahdollisuutta perehtyä tarkemmin tässä tutkielmassa.

Tutkielmani kannalta diskurssin käsite on merkittävä, sillä tutkimuksen opimme rasisteiksi (tai vaihtoehtoisesti suvaitsevaisiksi) diskurssin kautta: esimerkiksi lastenkirjallisuudesta, televisio-ohjelmista, elokuvista, kirjoista, keskusteluista, uutisista ja puheista (Reisigl ja Wodak 2001, 1; Van Dijk 2005, 9). Dominoivan, usein valkoisen väestön käsitys vähemmistöryhmistä on kuitenkin monissa tapauksissa rajoittunutta, sillä se perustuu toisen käden kautta hankittuun tietoon. Van Dijk huomauttaa, että harvalla on tosiasiaa omakohtaisia - varsinkaan huonoja sellaisia - kokemuksia vähemmistöryhmien edustajien kanssa (2005, 9). Lisäksi Mendelberg ja Oleske ovat tutkineet, että se osa valkoisesta väestöstä, joka elää integroituneena etnisten vähemmistöjen kanssa, omaa liberaalimman ja

positiivisemmän näkemyksen vähemmistöjä koskeviin aiheisiin kuin he, jotka elävät segregaatiassa näistä ryhmistä (2000, 173).

Diskurssin valta on siis suuri, sillä se vaikuttaa suuresti siihen, miten ymmärrämme ympärillämme olevaa maailmaa. Diskurssien tutkimuksen klassikko, Michel Foucault, tiivistää diskurssin luonteen osuvasti: “Kuten historia opettaa, diskurssi ei yksinkertaisesti selitä kamppailuja tai dominoivia systeemejä, vaan on se syy, minkä takia näitä kamppailuja ja systeemejä on olemassa.... Diskurssi on siis voima, joka tulee saada haltuun.” (1984; tässä Santa Ana 2002, 11.) On huomioitava, että vähemmistöillä on vain harvoin mahdollisuus päästä itse määrittelemään itseään, saati ottaa diskurssi haltuunsa. Näin ollen ennakkoluulot ja ideat ikään kuin annetaan ulkoapäin, usein valkoisen enemmistön toimesta.

Toisinaan ennakkoluulot voivat kuitenkin syntyä diskurssin ulkopuolella, omakohtaisten kokemusten kautta. Hill antaa esimerkiksi etnisten vähemmistöjen asuttamia naapurustot, joissa talot ovat huonossa kunnossa, seinillä on graffiteja ja kaduilla roskia (2008, 31). Niiden katsominen on omiaan luomaan mielikuvaa köyhyydestä, uhkaavuudesta ja rikollisuudesta. Näissä tapauksissa olisi kuitenkin syytä kiinnittää huomiota esimerkiksi historialliseen segregaatioon ja tätä kautta yhteisöjen mahdollisuuksiin ylläpitää viihtyisää naapurustoa ympärillään, mikä jää keskustelijoilta usein varjoon. (ibid.)

Diskurssit ovat siis omiaan vahvistamaan ja legitimoimaan syrjiviä mielipiteitä yhteiskunnassa. Rasismin tapaan Van Dijk näkee diskurssin sosiaalisen dominoinnin muotona, sillä diskurssin avulla voidaan myös tuottaa ja vahvistaa hierarkisia suhteita eri etnisten ryhmien välillä (1993, 8). Lisäksi diskurssi yhdistää rasismin eri ulottuvuudet - sosiaalisen ja kognitiivisen - luomalla sosiaalisia representaatioita, kuten ennakkoluuloja, stereotypioita, normeja ja arvoja (Van Dijk 2012, 16). Reisigl ja Wodak huomauttavat kuitenkin, että diskurssit voivat kuitenkin myös kritisoida ja viedä pohjaa ennakkoluuloilta, jolloin diskurssi voi toimia myös suvaitsevaisuuden rakentamisen välineenä (2001, 2).

3 Maahanmuutto Yhdysvaltoihin

Tässä luvussa avaan juuri latinalaisamerikkalaisen väestön maahanmuuttoa Yhdysvaltoihin. Tuon esiin lähtömaita, syitä lähtöön sekä sille, miksi suuri osa latinoista suuntaa kohti Yhdysvaltoja. Useat ajattelevat kenties meksikolaisten muodostavan suurimman joukon Yhdysvaltoihin muuttavasta väestöstä, mutta tilanne on muuttunut viime vuosien aikana. Nykyään suurin osa maahanmuuttajista lähtee Keski-Amerikasta sekä Karibian maista. Lisäksi esittelen tiiviisti maahanmuuton vastustamista Yhdysvalloissa.

3.1 Latinojen maahanmuutto Yhdysvaltoihin

Puhuessani latinoista tutkielmassani tarkoitan heillä monista eri kansalaisuuksista koostuvaa ryhmää: puhuttaessa latinoista viitataan laajaan joukkoon, johon sisältyy ihmisiä esimerkiksi Kuubasta, Meksikosta, Puerto Ricosta sekä Etelä- ja Väli-Amerikasta (Brown-Gort 2015, 9). Käyttämäni termi ei ole ongelmaton, sillä maiden välillä on huomattavia eroja esimerkiksi englannin kielen taidossa, yhteiskuntaan integroitumisessa sekä koulutustasossa (Durand 2017, 41). Lisäksi käyttämäni termi yhdistää kulttuurisesti ja historiallisesti valtavan maanosan, joten yleistyksiä tulee väistämättä eteen. Kuitenkin tutkimuksessa latino-termi on ollut hallitseva, joten turvaudun siihen myös omassa tutkimuksessani.

Yhdysvalloissa oli vuonna 2017 lähes 60 miljoonaa latinoa, jotka muodostivat 18 prosenttia koko maan väestöstä (Noe-Bustamante ja Flores 2019). Latinojen osuus koko maan väestöstä on ollut nousujohteinen ja heidän osuutensa nousee 28 prosenttiin vuoteen 2060 mennessä (United States Census Bureau 2018). Vuodesta 2010 lähtien suurin osa Latinalaisesta Amerikasta kotoisin olevista maahanmuuttajista ovat lähteneet Hondurasista, Venezuelasta, Dominikaanisesta tasavallasta, Guatemalasta y Costa Ricasta (Noe-Bustamante ja Lopez 2019). Yleisen käsityksen vastaisesti Meksikosta tuleva maahanmuutto on vähentynyt reilusti viime vuosien aikana. Meksikolaisten maahanmuuttajien määrä on tipahtanut vuosien 2003 ja 2017 välillä jopa 53 prosenttia. (Saénz 2019; Noe-Bustamante ja Lopez 2019.) Samalla on kuitenkin syytä huomata, että meksikolaiset edustavat edelleen valtaosaa Yhdysvalloissa

olevista latinoista: heitä oli vuonna 2017 lähes 37 miljoonaa, joka edustaa 62 prosenttia kaikista maan latinoista (Noe-Bustamante 2019).

Syitä suuriin muuttoliikkeisiin kyseisistä maista ovat muun muassa maiden taloudellinen epävakaisuus, konfliktit ja väkivalta sekä ympäristöongelmat. Suurissa osissa maita on diktatuurien täyttämä menneisyys, joka on hidastanut siirtymistä demokraattiseen yhteiskuntamalliin. (Meyer ja Taft-Morales 2019.) Hondurasissa ja Guatemalassa sisällissodat 1970-1990-luvuilla ovat heikentäneet mahdollisuuksia vakaaseen yhteiskuntaan (ibid). Lisäksi esimerkiksi Venezuelan tapauksessa maan hyperinflaatio on tehnyt ruuan kaltaisen perustarpeiden hankkimisesta lähes mahdotonta (Noe-Bustamante ja Lopez 2019).

Lisäksi useat Väli-Amerikan maat ovat vaarallisia erityisesti naisille, lapsille ja seksuaalivähemmistöille: esimerkiksi El Salvadorissa raportoitiin 469 naiseen kohdistunutta murhaa vuonna 2017 (Mathema 2018). Tämä tarkoittaa sitä, että noin yhdeksän naista tai tyttöä tapettiin maassa viikoittain kyseisen vuoden aikana. Lisäksi naisia, lapsia ja seksuaalivähemmistöjä uhkaavat maissa muun muassa fyysinen ja seksuaalinen väkivalta. (ibid.)

Väli-Amerikan maiden epävakautta lisänneissä diktatuureissa on syytä huomioida, että Yhdysvallat ovat historian saatossa tukeneet suurta osaa niistä. Yhdysvaltojen armeija on esimerkiksi tunkeutunut Nicaraguaan vuosina 1894, 1896 ja 1910, sekä miehittänyt maan vuosien 1912 ja 1933 välillä. Hondurasiin armeijan joukot tulivat vuorostaan vuosina 1903, 1907, 1911, 1912, 1919 ja 1924, suurimmassa osassa tapauksia vastatakseen maissa nousseisiin sisäisiin konflikteihin vaalien jälkimainingeissa. Lisäksi Yhdysvaltojen keskustiedustelupalvelu CIA tuki Guatemalassa demokraattisesti valitun presidentti Jacobo Árbenzin syöksemistä vallasta, nostamalla presidentiksi eversti Camillo Armasin vuonna 1954. Tämä johti verisen diktatuurin alkamiseen maassa. (García Bedolla 2009.)

Entä miksi latinot lähtevät juuri Yhdysvaltoihin? Eräs tärkeä syy on on maan läheisyys suhteessa Latinalaiseen Amerikkaan (García Bedolla 2009). Lisäksi muita syitä ovat muun muassa paremmat työllistymismahdollisuudet, parempi elämänlaatu, mahdollinen yhdistyminen aiemmin lähteneiden perheenjäsenten kanssa sekä parempi pääsy esimerkiksi

koulutuksen ja terveydenhuollon piiriin (National Immigration Forum 2019). On kuitenkin syytä huomioida, että todellisuus ei aina vastaa maahanmuuttajien käsityksiä maasta. Latinalaisessa Amerikassa huhupuheet vaikuttavat suuresti ihmisten lähtöpäätökseen, ja esimerkiksi salakuljettajat käyttävät ihmisten hyväuskoisuutta hyväkseen. Muuttoa suunnitteleville saatetaan esimerkiksi kertoa tietoa Yhdysvalloista, joka on joko liioiteltua tai ei pidä paikkaansa. Tähän kuuluvat esimerkiksi lupaukset helposta turvapaikanhakuprosessista. (ibid.) Noin 130 000 väli-amerikkalaista haki turvapaikkaa Yhdysvalloista vuonna 2017, joista suurin osa hylättiin (Muggah, Folly ja Abdenur 2018). Turvapaikanhakijoiden määrä edustaa noin 1500 prosentin nousua vuodesta 2011 (ibid).

3.2 Maahanmuuton vastustajat

Maahanmuutosta ja rasismista puhuttaessa on mielenkiintoista kysyä, että ketkä vastustavat uusia tulijoita ja keihin rasistinen diskurssi vetoaa. Valentino, Brader ja Jardina ovat huomanneet, että latinalaisamerikkalaisten maahanmuutto Yhdysvaltoihin aiheuttaa muita lähtömaita enemmän ahdistuneisuutta (*anxiety*) yhdysvaltalaisen väestön keskuudessa (2013, 156).

Scheven ja Slaughterin mukaan maahanmuuton vastustaminen Yhdysvalloissa linkittyy olennaisesti vastustajien koulutustasoon: vähemmän koulutetut vastustavat maahanmuuttoa enemmän ja kannattavat esimerkiksi tiukempia maahanmuuttolakeja (2001, 144). Tämä herättää ajatuksen esimerkiksi siitä, vetoaako rasistinen diskurssi työväenluokkaan siksi, että he pelkäävät maahanmuuttajien vievän heidän työpaikkansa. Työ on tärkeä rasistisen diskurssin aihe, johon perehdyn paremmin luvussa viisi. Hainmuller ja Hiscox kuitenkin huomauttavat, että koulutustasosta riippumatta yhdysvaltalaiset suosivat korkeasti koulutettuja maahanmuuttajia (2010, 163). Sen vuoksi maahanmuuton vastustamisen linkittäminen ainoastaan kilpailuun työmarkkinoilla ei ole mielekästä. Kuitenkin vastustaminen on yleisempää alemmin koulutettujen keskuudessa.

Valentinon ja kumppaneiden käsitystä juuri latinomaahanmuuton vastustamisesta tukee se, että latinot edustavat alhaisinta koulutustasoa Yhdysvalloissa olevista maahanmuuttajista. Pew Research Centerin tutkimuksen mukaan Guatemalasta, El Salvadorista ja Meksikosta tulevilla maahanmuuttajilla alle 10 prosentilla on kandidaatin tutkintoa vastaava tai sitä

korkeampi koulutus (Krogstad ja Radford 2018). Vuorostaan esimerkiksi intialaisten maahanmuuttajien joukosta tämä luku 78 prosenttia (ibid.).

Työmarkkinoilla kilpailemisen sijaan Valentino kollegoineen tarjoavat maahanmuuton vastustusta lisääväksi tekijäksi etnosentrismiä, jolla tarkoitetaan lyhyesti sanottuna oman etnisen ryhmän preferoimista toisen yli (2013, 150). Heidän mukaansa tähän yhdistyvät huoli amerikkalaisten arvojen, työpaikkojen ja esimerkiksi sosiaalietuuksien puolesta (ibid., 164). Etnosentrismi istuu hyvin myös rasismiin ja nativismin määritelmiin, koska sen ytimessä on toisen ryhmän asettaminen toisen yläpuolelle. Valentinon ja kollegojen havaintoja erilaisista peloista vahvistavat rasistisen diskurssin yleisimmät puheenaiheet, joita esittelen tarkemmin luvussa viisi.

Lisäksi Pew Research Centerin tutkimuksessa nousee esiin huomio siitä, että republikaanit suosivat demokraatteja enemmän esimerkiksi muurin rakentamista ja tiukempia maahanmuuttolakeja. Lisäksi republikaaneista kolme neljäsosaa näki maahanmuuton erittäin suurena ongelmana, kun taas demokraateista tämä luku oli 19 prosenttia. (Gramlich 2019.) Vuonna 2016 suurin osa Trumpin muurihankkeen tukijoista oli valkoisia amerikkalaisia (43 prosenttia), kun taas afroamerikkalaisesta väestöstä tätä tuki 20 prosenttia, latinalaisamerikkalaisesta vuorostaan 22 (Pew Research Center 2016).

Maahanmuuttokannoistamme huolimatta altistumme rasistiselle diskurssille muun muassa poliitikkojen puheiden ja tiedotusvälineiden kautta. Esittelen näitä toimijoita seuraavassa luvussa.

4 Rasistisen diskurssin toimijat ja areenat

Rasistisesta diskurssista puhuttaessa on syytä tarkastella, keillä on paras pääsy sen rakentamiseen. Esittelen tässä luvussa rasistisen diskurssin tärkeitä toimijoita, eli poliitikkoja ja joukkotiedotusvälineitä. Puhuttaessa mediasta viitataan nimenomaan erilaisiin tiedotusvälineisiin, kuten sanomalehtiin.

4.1 Poliitikot yhteiskunnallisen keskustelun luojina

Poliitikkojen rooli rasistisen diskurssin tuottamisessa on kiistaton, sillä maahanmuuttoa koskevissa aiheissa vaikutusvalta toimii ylhäältä alas -periaatteella: enimmäkseen poliitikot määrittelevät vähemmistöjä koskevan tilanteen ja näin ollen asettavat ehdot ja rajat julkiselle keskustelulle ja mielipiteen muodostamiselle (Van Dijk 1995, 50; Valentino, Brader ja Suhay 2008, 961). Puhe on yleensä kohdennettu valkoiselta puhujalta valkoiselle väestölle. Van Dijk huomauttaa, että etniset ryhmät saattavat kuitenkin kuulla puheen julkisen keskustelun kautta, vaikka sitä ei olisikaan osoitettu heille suoraan (1995, 30). Heillä on vain harvoin mahdollisuus päästä esimerkiksi oikaisemaan epäsuotuisia väittämiä ja ennakkoluuloja. Diskurssi ei ole koskaan täysin sitä koskevan ryhmän kontrolloitavissa, sillä rasismi sosiaalisen dominoinnin muotona estää vähemmistöjen pääsyn julkisen keskustelun rakentamiseen. (Van Dijk 2005, 14.)

Rasistista diskurssia tuotetaan muun muassa kampanjoissa, debateissa, linjapuheissa, haastatteluissa ja kannanotoissa. Poliitikot pääsevät tuomaan mielipiteitään esiin paitsi julkisuudessa, myös päätöksenteossa: rasistinen diskurssi on vahvasti läsnä myös silloin, kun tehdään päätöksiä esimerkiksi koskien maahanmuuttoa, pakolaisuutta, rikollisuutta, työttömyyttä, monikulttuurista koulutusta, syrjintää tai vaikkapa asumisjärjestelyjä. (Van Dijk 1993, 49.) Poliitikot osallistuvat päätöksentekoon, joka vaikuttaa suoraan maahanmuuttajien elämään (Van Dijk 1987, 367).

Rasistinen diskurssi on siis yhteiskunnan eliitin tapa pitää kiinni omasta voimastaan, vaikutusvallastaan ja jo saavutetuista eduistaan yhteiskunnassa (Van Dijk 1987, 359). Van Dijk huomauttaa, että joskus rasistisen diskurssin vaikutusvalta voi toimia myös alhaalta ylös, kansalaisyhteiskunnasta eliittiin, jolloin esimerkiksi kansalaisten liikehdintä voi vaikuttaa poliitikkojen toimintaan (1993, 10). Kuten aiemmin todettua, maahanmuuttokysymykset voivat aiheuttaa esimerkiksi mielenosoituksia, jotka puolestaan voivat vaikuttaa poliitikkojen toimiin. Näissä tapauksissa tilanne usein käännetään kuitenkin niin, että poliitikot käyttävät kansan reaktiota oman edun ja päämäärien tavoitteluun (Van Dijk 1993, 10).

Mielipiteet ja ennakkoluulot eivät synny tyhjiössä, myöskään poliitikkojen suhteen. Van Dijk on luetellut tapoja, jotka vaikuttavat poliitikkojen omiin mielipiteisiin, joita he levittävät

eteenpäin kansan pariin (1995, 50). Ensinnäkin, valkoiseen valtaväestöön lukeutuvat poliitikot jakavat yhteiset sosiaaliset representaatiot vähemmistöistä muun keskiluokan kanssa. Toiseksi, akateemikot, asiantuntijat ja organisaatiot vaikuttavat poliitikkojen ajatuksiin. Kolmanneksi, medialla on suuri osa myös poliitikkojen mielipiteen muodostamisessa. Siksi onkin syytä huomata, että eliittien diskurssit vaikuttavat toisiinsa: poliittinen keskustelu etnisistä aiheista voi siirtyä mediaan, jossa käyty keskustelu legitimoitua esimerkiksi asenteita tai jopa lakeja. (ibid.)

Reeves toteaa, maahanmuutosta on tullut tärkeä kampanjoinnin väline varsinkin Yhdysvaltojen etelävaltioissa (1997, 13). Hänen mukaansa rasismille ”hunnutetaan” muita yhteiskunnallisia aiheita, ja siitä on tätä myötä tullut poliitikkojen tärkeimpiä kampanjointikeinoja (ibid.).

4.3 Median rooli

Van Dijk huomauttaa, medioiden toiminta perustuu suurelta osin ulkopuolisiin lähteisiin, esimerkiksi juuri poliitikkoihin (2012, 18). Median roolia tarkastellessa onkin syytä huomioda se, keiden ääni pääsee kuuluviin. Pääsy medioihin ja sitä kautta julkisuuteen on pitkälti yhteiskunnallisten eliittien käsissä (Van Dijk 1987, 360). Van Dijk huomauttaa, että näihin eliitteihin kuuluvat esimerkiksi poliitikkojen ja tutkijoiden lisäksi myös itse toimittajat (ibid.). On tutkittu, että pienemmät, heikommat ja ”epäkiinnostavammat” ryhmät ohitetaan lähteinä varsin usein: myös tapauksissa, jotka koskevat heitä itseään (Van Dijk 1988; tässä Van Dijk 2012, 20). Tällaisia ryhmiä ovat esimerkiksi juuri etniset vähemmistöt, sillä heidän katsotaan usein olevan liian puolueellisia ja tunteellisia puhumaan aiheesta. Samalla esimerkiksi usein valtaväestöä edustavat poliitikot, juristit ja virkamiehet nähdään objektiivisina ammattilaisina, unohtaen heidän asemansa oman etnisen ryhmänsä edustajana. (Van Dijk 2012, 20.) Van Dijk:n näkemys on melko radikaali, mutta koen sen ajatuksia herättävänä. Olisi mielenkiintoista tutkia eroavaisuuksia esimerkiksi valtaväestöä ja latinoja edustavien asianajajien lausunnoissa, mutta tässä tutkielmassa siihen ei valitettavasti riitä aikaa.

Toimittajat antavat poliitikkojen mielipiteille ja lausunnoille helpommin tilaa. Van Dijk huomauttaa, että poliitikoilta kysytään usein esimerkiksi kommentteja ajankohtaisiin

aiheisiin: heidän asemansa yhteiskunnassa avaa heille tämän myötä mahdollisuuden määrittellä aiheita ja rakentaa diskurssia (1993, 44). Santa Ana korostaa tätä valtaa vertaamalla poliitikon ja tavallisen kansalaisen mahdollisuuksia tuoda mielipiteensä esiin julkisuudessa (2002, 71). Myös kansalaiset voivat tuoda mielipiteensä esiin mediassa esimerkiksi yleisönosastokirjoitusten avulla. Kuitenkin näissä tapauksissa päätoimittajan käsissä on esimerkiksi tekstin pituus, paikka lehdessä sekä se, julkaistaanko tekstiä ylipäänsä. Samalla on huomattava, että kaikilla ei ole edes tätä mahdollisuutta: esimerkiksi kodittomat, vangit ja lukutaidottomat eivät osallistu samalla tapaa diskurssin rakentamiseen, vaikka se koskisi heitä itseään. (ibid.) Myös useat maahanmuuttajat ja pakolaiset istuvat tähän ryhmään.

Lisäksi päästäkseen julkisuuteen mielipiteiden on vedottava suuren yleisöön: vaikka toimittaja ei välttämättä itse olisi esimerkiksi poliitikon kanssa samaa mieltä aiheesta, aiheen ja näkökulman täytyy olla sellainen, että se vetoaa valtaväestöön (Van Dijk 1987, 360). Brown-Gort huomauttaa, että media ei ainoastaan kuitenkaan reflektoi kansan "henkistä tilaa" ja mielipidettä, vaan aktiivisesti osallistuu sen rakentamiseen (2015, 266). Joukkoviestimillä on siis erityisen tärkeä rooli rasistisen diskurssin tuottamisessa ja levittämisessä. Jotta ennakkoluuloista tulisi laajasti omaksuttuja stereotypioita, niitä tulee esittää ja toistaa myös joukkoviestimissä. Van Dijkin mukaan ihmiset eivät ainoastaan legitimoivat etnisiä ennakkoluulojaan median kautta, vaan myös oppivat negatiivisia asenteita ja mielipiteitä, hyväksyivät he niitä tai eivät. (1987, 360). Tämä pätee niin tavalliseen kansalaiseen kuin poliitikkoonkin.

Stromin ja Alcockin mukaan Yhdysvaltalaisen median maahanmuuttoa koskevassa uutisoinnissa on nähtävissä selkeitä piikkejä suurien ihmismäärien saapuessa maahan, taloudellisissa taantumissa ja kriiseissä sekä silloin, kun tehdään päätöksiä maahanmuuttolakeja koskien (2017, 442). Chavezin mukaan latinoita koskeva uutisointi oli hyvin rajoittunutta esimerkiksi aina 1960-luvulta 1980-luvun voimakkaaseen taantumaan asti, jolloin lehdet alkoivat kirjoittamaan varsinkin meksikolaisista maahanmuuttajista negatiiviseen sävyyn (2001, 131).

Tiivistäen voidaan todeta, että mediat osallistuvat rasistisen diskurssin tuottamiseen usein toistamalla poliitikkojen luomia uhkakuvia muun muassa maahanmuuttajavyöryistä - tai

invaasiosta (Van Dijk 1993, 3). On syytä huomata, että media seuraa vahvasti poliitikkojen määrittelemää yhteiskunnallisen keskustelun agendaa, haastamatta sitä tai tuomalla siihen uusia teemoja ja näkökulmia (Väliaverronen ja Seppänen 2012, 354). Perehdyn edellä mainittujen kaltaisiin uhkakuviiin tarkemmin seuraavassa luvussa, jossa esittelen metaforaa rasistisen diskurssin rakentamisen keinona.

5 Miten rasistista diskurssia tuotetaan?

Seuraavassa luvussa käsittelen tapoja, joilla rasistista diskurssia tuotetaan: kun edellisessä luvussa pyrin vastaamaan kysymykseen “ketkä?”, nyt vuorossa on “miten?” Rasistisen diskurssin tuottamista voisi tarkastella monesta eri näkökulmasta, mutta itse olen valinnut tutkielmaani metaforan käytön sekä yleisimmät puheenaiheet. Metaforat toistuvat erityisesti latinomaahanmuuttajia koskevassa tutkimuksessa, joten koen sen mielekkääksi lähestymistavaksi. Puheenaiheet valitsin puolestaan siksi, että koen niiden täydentävän kielellisten keinojen esittelyä hyvin.

5.1 Metaforan voima

Kielellisistä keinoista rasistisen diskurssin tuottamisessa on otettava huomioon erityisesti metafora. Sanana metafora juontaa kreikan kielen termistä “*metapherein*”, jolla tarkoitetaan “siirtämistä” (Charteris-Black 2011, 31). Charteris-Black määrittelee termin ennen kaikkea tavaksi siirtää merkityksiä: tietyllä sanalla tai termillä viitataan asiaan, joka eroaa sen alkuperäisestä, kenties tunnetummasta merkityksestä (ibid.). On kuitenkin syytä huomioida, että käsitteet ja merkitykset eivät voi kuitenkaan erota toisistaan liikaa, vaan siirtojen tulee olla oikeutettuja: jo Cicero huomautti aikanaan metaforan perustuvan siihen, että asioiden ja aiheiden samankaltaisuus oikeuttaa merkitysten siirtoon niiden välillä (Santa Ana 1999, 194).

Tiivistettynä metafora siis siirtää sanan alkuperäisestä merkityksestään kuvaamaan jotain muuta. Metaforat auttavat ymmärtämään käytöstä, suhteita, asioita ja ihmisiä - ylipäänsä tekemään abstrakteista ja monimutkaisista asioista yksinkertaista (Van Dijk 2012, 26). Niiden

tulee vedota “sekä ihmisten sydämiin että aivoihin” (Charteris-Black 2013, 311). Avaan metaforien voimaa poliittisessa diskurssissa paremmin seuraavassa alaluvussa.

Otto Santa Ana on tutkinut runsaasti latinoista käytettyjä metaforia poliittisessa diskurssissa ja huomauttaa, että ylivoimaisesti suurin osa latinomaahanmuuttajia koskevista metaforista ovat negatiivissävytteisiä positiivisen sijaan (1991, 197). Esittelen seuraavaksi kolme yleistä metaforaa. Latinoja kuvaavia metaforia on käytetty poliittisessa diskurssissa paljon, mutta seuraavat ovat sellaisia, jotka toistuvat usein.

Tutkimus osoittaa, että valtaosa latinomaahanmuuttajiin käytetyistä metaforista liittyy veteen. Näitä ovat esimerkiksi “maahanmuuttajatulva” tai “-vyöry” (Van Dijk 1987, 372; Van Dijk 2012, 26; Santa Ana 2013, 70). Nämä olivat esillä myös johdannossa esittelemissäni twiiteissä. Kyseisillä vertauskuvilla maahanmuuttajista luodaan kuvaa uhkana, johon kansakunta voi hukkua, mikä luo maahanmuutosta viime kädessä elämän ja kuoleman kysymyksen (Van Dijk 2012, 26). Santa Ana huomauttaa, että vertaaminen luonnonvoimiin vie maahanmuuttajilta kaikki inhimillisyyden rippeet, verraten heitä lähinnä kontrolloimattomiin luonnonvoimiin (2002, 73). Näen, että tällä keinolla keskustelijat pystyvät vetoamaan aiemmin esiin tuomaani ajatukseen siitä, että moni ei omien sanojensa mukaan suhtaudu negatiivisesti tietystä maasta tuleviin ihmisiin yksilöinä, vaan laajemmin maahanmuuton aiheuttamiin ongelmiin. Kuten luonnonilmiöissä, aiheuttajaa enemmän kansaa kiinnostavat mahdolliset seuraukset. Chavez onkin väittänyt, että latinomaahanmuuttajien kuvaaminen tulvina, jotka pyyhkivät kaiken alleen, vie huomion pois myös maahanmuuton todellisista luvuista ja numeroista (2013, 29). Ja koska näitä lukuja on muutenkin vaikea arvioida yksinkertaisesti, niistä tulee kuvia ja kuvitelmia siitä, mitä maahanmuutto voi saada aikaan Yhdysvalloissa (ibid.).

Stromin ja Alcockin tuore tutkimus vahvistaa Santa Anan huomion latinoja koskevista vesiaiheisista diskursseista. He tutkivat Latinalaisen Amerikan maista lähteneitä lapsia koskevaa uutisointia, jossa veteen liittyvät diskurssit olivat myös hallitsevassa roolissa (2017, 448). Yleisimmät termit mitä tutkimuksessa mukana olleet mediat (*The New York Times* ja *Los Angeles Times*) käyttivät, olivat “tyrsky” (*surge*), “tulva” (*flood*) ja “aalto” (*wave*). Strom ja Alcock toteavat, että tämänkaltaisen termistön käyttäminen voi johtaa kahdenlaisiin

reaktioihin. Ensinnäkin, voidaan katsoa että Yhdysvaltojen tulisi yrittää pysäyttää tai hillitä tällaista luonnonilmiötä. Toiseksi, puhe maahanmuuttajista luonnonvoimina voi herättää ihmisissä puolustautumistahtoa ja pelkoa. Molemmat reaktiot ovat luonnollisia aitojen luonnonilmiöiden kohdalla, joihin maahanmuuttajiaakin tässä tapauksessa verrataan. (2017, 448.)

Lisäksi Yhdysvalloissa puhe Latinalaisen Amerikan maista tulevista maahanmuuttajista “vyöryinä” tai “hyökyaaltoina” viittaa Santa Anan mukaan myös pelkoon siitä, että nämä luonnonvoimat pyyhkisivät alleen Yhdysvalloissa vallitsevan anglosaksisen kulttuuriperimän (2002, 98).

Santa Ana määrittelee rasistisen diskurssin luomisessa toiseksi tärkeiksi metaforiksi muun muassa sotilaallisuuteen liittyvät metaforat (2002, 69). Tässä ryhmässä esiin nousevat termit, kuten “invaasio”, “armeija” tai “hyökkäys”. Chavez huomauttaa, että sotilaallisuuteen liittyvät metaforat toimivat jatkumona siihen stereotypiaan, että latinomaahanmuuttajat nähdään usein rikollisina (2013, 28). Lisäksi Hart toteaa, että sotaan liittyvät metaforat korostavat voimakkaasti tietynlaisen ulkopuolisen tunkeutujan roolia: käyttämällä esimerkiksi invaasio-termiä luodaan kuvaa siitä, että ulkopuolinen voima haluaa päästä maan sisälle (2010, 144). Vesi-metaforan tapaan näissä on läsnä voimakas vaaran tunne, joka on omiaan aiheuttamaan tunteellisia reaktioita.

Chavez huomauttaa, että sotilaallisten metaforin yhteydessä “taistelutantereeksi” on koettu erityisesti alueet Yhdysvaltojen ja Meksikon rajalla (2013, 316). Hän toteaa, ettei diskurssi jossa latinalaisamerikkalaisiin maahanmuuttajiin viitataan “invaasiona” ole todennäköisesti yksinään johtanut siihen, että rajavalvontaa on lisätty maan etelärajalla viime vuosina. Kuitenkin tämänkaltainen puhe oikeuttaa valvonnan ja sotilaiden lisäämistä, sekä esimerkiksi vapaaehtoisten rajavartijoiden läsnäoloa. Chavez nostaa esimerkkinä seurauksista Minutemen-projektin, joka perustui vapaaehtoisten rajavartijoiden rekrytoimiseen vedoten siihen, että valtion omat maahantulolait ja -toimet eivät ole riittäviä. Hän ilmaisee samalla huolen siitä, mihin tällaiset projektit voivat johtaa: ihmisoikeusloukkauksia voi tapahtua, kun kouluttamattomat ihmiset valvovat rajalalla maahantuloa. (ibid.)

Lisäksi Latinalaisen Amerikan maista tuleviin maahanmuuttajiin on viitattu eläiminä (Santa Ana 1991, 200). Trump on esimerkiksi todennut suoraan Latinalaisen Amerikan maista tulevista ihmisistä että “he eivät ole ihmisiä. He ovat eläimiä.” (Neumann 2018). Santa Ana huomauttaa, että eläimiin viittaaminen tekee heistä viljejä kohteita, joita voi esimerkiksi metsästää (1991, 200). Koen, että myös aiemmin mainitsemani Minutemen-projekti istuu tähän kategoriaan: uhkakuvan luominen antaa siivileillä “luvan” mennä vartioimaan rajaa aseistautuneena. Teoreettista viitekehystä esitellessäni mainitsin, että diskurssin avulla tuotetaan ja vahvistetaan hierarkisia suhteita eri etnisten ryhmien välillä. Santa Ana toteaa, että eläin-metafora on omiaan tähän: “luonnon hierarkiassa” ihmisten katsotaan olevan eläinten yläpuolella (1999, 201). Lisäksi eläimiä voidaan omistaa, toisin kuin ihmisiä - ellei sitten puhuta orjuudesta. Metaforan käyttö paitsi toistaa hierarkista diskurssia, myös aktiivisesti osallistuu sen luomiseen. (ibid.)

5.2 Miten metafora toimii poliittisessa diskurssissa?

Santa Ana korostaa metaforan tärkeyttä poliittisessa diskurssissa ja sen rakentamisessa (1999, 195). Poliitikkojen käyttäessä metaforia yleisesti ja usein ne luovat yhteistä ymmärrystä vetoamalla jaettuun kulttuuriseen kehykseen. Luomalla yleisiä mielikuvia ja merkityksiä metaforan käytöllä pyritään poistamaan tai vähintään piilottamaan vastakkaiset näkemykset ja mielipiteet (Charteris-Black 2011, 32). Samalla metafora toimii yksinkertaistamisen välineenä, jonka avulla abstrakteista aiheista yritetään tehdä helpommin ymmärrettäviä (ibid). Santa Ana huomauttaa, että esimerkiksi maahanmuuttokysymyksissä tavoitteena on tehdä kansainvälistä maahanmuuttoa ja esimerkiksi kohdemaan velvollisuuksia sen verran ymmärrettäviä, että tavallinen kansalainen voi muodostaa niistä mielipiteen ja äänestää sen perusteella (1991, 196). Lisäksi on syytä huomioida, että myös mediat suosivat yksinkertaistuksia, mieleenpainuvia sutkauksia ja sekä vastakkainasetteluja (Väliverronen ja Seppänen 2012, 73). Näin metaforien käyttö voi olla myös tapa saada oma ääni kuuluviin.

Tärkeä osa metaforien käytöstä liittyy poliitikon tavoitteeseen legitimoida oma viestinsä, saada se “kuulostamaan oikealta ja totuudenmukaiselta” (Van Dijk 1987, 367; Charteris-Black 2011, 33). Tavoitteena on tämän myötä siis delegitimoida vastustajat, omassa tapauksessani maahanmuuttajat tai maahanmuuton kannattajat. Chilton toteaa prosessiin kuuluvan vastustajan rationaalisuuden ja järjen kyseenalaistamista, mutta korostaa

äärimmäisen muodon olevan vastapuolen inhimillisyyden häivyttäminen (2004, 47). Tämä korostuu mielestäni erityisen voimakkaasti latinomaahanmuuttajia koskevassa diskurssissa, jossa suuri osa metaforista liittyy luonnonvoimiin, sotaan tai eläimiin.

5.3 Puheenaiheet rasistisessa diskurssissa

Metaforilla tuotetaan “todellisuutta” ja uhkakuvia maahanmuuttajista, mutta mistä heitä koskevissa keskusteluissa puhutaan tarkemmin? Van Dijk (1987) on esitellyt rasistisen diskurssin yleisimpiä keskustelunaiheita ja -avauksia (52-62). On kiinnostavaa huomata, että vaikka Van Dijkin tutkimuksesta onkin jo aikaa, keskustelu tuntuu säilyneen ennallaan.

Ensinnäkin, Van Dijkin mukaan ihmiset viittaavat keskustelussa usein kansallisiin poliittisiin toimenpiteisiin: miten etnisiä vähemmistöjä tulisi kohdella ja mitä heille pitäisi tehdä. Tähän kuuluu esimerkiksi toteamus siitä, että “maahanmuuttajat pitäisi palauttaa kotimaahansa” tai että maahantulolakien tulisi olla tiukempia. Johdannossa esittelemissäni esimerkeissä Trump kuvailikin voimassaolevien maahanmuuttolakien olevan liian heikkoja. Toinen keskustelun aihe ovat sosiaaliset ongelmat, joihin etniset vähemmistöt yleensä yhdistetään. Yleisiä argumentteja tässä keskustelussa ovat esimerkiksi turvattomuuden tunteen lisääntyminen, oletus vähemmistöjen osallisuudesta rikollisuuteen tai naapuruston turvallisuuden heikentyminen. Tämäkin oli näkyvissä Trumpin twiiteissä, joissa hän kirjoitti maahanmuuttajien mukana tulevan muun muassa rikollisuutta ja huumeita. Beasley nostaa turvallisuusaspektin toiseksi kahdesta tärkeimmistä teemoista talouden ohella, johon perehdyn tulevissa kappaleissa (2006, 10).

Claudia Straus havaitsi haastattelututkimuksessaan yhdysvaltalaisten liittävän turvattomuuteen vahvasti ajatuksen laittomista tai laillisista maahanmuuttajista (2012, 157). Haastatellut mielsivät laittomat maahanmuuttajat lain rikkojiksi ja tätä myötä rikollisiksi, ja useat totesivat vastustavansa maahanmuuton sijaan juuri laittomuutta. Lisäksi myös Straussin tutkimuksessa nousi esiin tyytymättömyys siihen, että Yhdysvaltojen rajavartiosto ei ole pystynyt vahtimaan rajoja tarpeeksi hyvin ja tehokkaasti. (ibid.)

Kolmas Van Dijkin määrittelemä aihe liittyy työhön ja työttömyyteen. Van Dijkin mukaan yleinen stereotypia etnisistä vähemmistöistä ovat esimerkiksi se, että he tekevät

yhteiskunnassa “likaiset työt”, joita kukaan muu ei halua. Toisinaan vedotaan puolestaan siihen, etteivät nämä vähemmistöt haluaisi työtä ollenkaan tai siihen, että ne tulevat ja vievät “meidän työt”. Beasley vahvistaa Van Dijk:n näkemyksen, tuoden esiin samalla myös sen, että maahanmuuttajien pelätään työvoimana vetävän palkkatason alemmaksi (2006, 10). Myös Strauss nostaa esiin yhdysvaltalaisen pelon palkkatason laskusta (2012, 143). Palkkatasosta puhuttaessa unohtuu kuitenkin usein se, että sen laskun taustalla ovat työntekijöiden sijaan työnantajat. Santa Ana tuo esiin mielenkiintoisen näkemyksen, jonka mukaan maahanmuuttajien vertaaminen erilaisiin luonnonvoimiin, kuten “aaltoihin”, tekee heistä myös työmarkkinoilla luonnonvaroja, joita voi hyödyntää ja riistää vapaasti (2002, 81).

Muita keskusteluaiheita ovat muun muassa vähemmistöjen oikeudet ja tehtävät, joissa korostuvat esimerkiksi sosiaaliturvajärjestelmien hyväksikäyttö. Talousaspekti toistuu tässäkin tapauksessa: Beasley huomauttaa, että useat yhdysvaltalaiset uskovat maahanmuuttajien vievän enemmän sosiaalisissa etuuksissa kuin mitä he tuovat yhteiskuntaan esimerkiksi töiden ja verotuksen kautta (2006, 10). On mielekästä nostaa esiin Shinin, Lealin ja Ellisonin tutkimus, jonka esittelin määritellessäni rasismia: usein valtaväestö näkee nämä sosiaaliset etuudet rajallisina, jolloin uudet tulijat vähentävät heidän omia todennäköisyyksiään päästä niiden pariin.

Yksi puheenaihe liittyy kulttuurisiin eroihin ja normeihin. Tässä keskustelussa keskitytään voimakkaasti vaatimukseen siitä, että vähemmistöjen tulee omaksua paikallinen kieli ja kulttuuri esimerkiksi koulutuksen kautta. Esimerkiksi Huntington on väittänyt, että latinomaahanmuuttajien saapuminen Yhdysvaltoihin uhkaa jakaa maan kahtia: kahteen kulttuuriin, kahteen kieleen ja kahteen kansaan (2004, 12). Hänen mukaansa Latinalainen Amerikka ei edusta Yhdysvaltojen tapaan länsimaista sivilisaatiota, jonka vuoksi se on myös uhka Yhdysvalloille (1996, 23).

Myös Straussin tutkimuksessa korostuvat mahdolliset haasteet amerikkalaiselle kulttuurille. Haastatellut kokivat maahanmuuttajien velvollisuudeksi esimerkiksi englannin kielen opiskelun, joka on selkeästi Yhdysvaltojen puhutuin kieli, vaikka se ei olekaan virallisessa asemassa oleva valtion kieli. Straussin mukaan kieleen liittyvät kysymykset kytkeytyvät joko pelkoon kulttuurin muutoksesta tai ajatukseen, että maahanmuuttajat eivät jaksa nähdä vaivaa

opetellakseen uutta kieltä. (Strauss 2012, 164.) Tutkimuksessa nostettiin esiin myös huoli siitä, että valkoisista yhdysvaltalaisista voisi itsestään tulla vähemmistö maassa. Huolta perusteltiin esimerkiksi sillä, että meksikolaisilla on usein suuret perhekoot. (ibid.)

On totta, että Van Dijkin tutkimuksesta on jo aikaa - onhan se toteutettu yli 30 vuotta sitten. Katson sen silti kuvastavan myös nykypäivän tilannetta. Kuitenkin Straussin tutkimuksessa esiin nostetut aiheet olivat samanlaisia. Lisäksi esimerkiksi Brown-Gort vahvistaa van Dijkin käsityksen ja tuo esiin tutkimuksessaan, että puheessa korostuu käsitys latinomaahanmuuttajista taakkana Yhdysvalloille, sillä he vievät tilaa yhdysvaltalaisilta työpaikkojen, asumisen ja terveydenhuollon saroilla (2015, 260). Myös Brader ja kollegat toteavat, että varsinkin eliittidiskursseissa korostetaan työtä, rikollisuutta, kulttuurisia normeja sekä sosiaalista harmoniaa (2008, 959). Myös Cato-instituutin havainnot yleisimmistä argumenteista maahanmuuttoa vastaan vahvistavat Van Dijkin huomiot (Nowrasteh 2018).

6 Johtopäätökset ja diskussio

Viimeisessä luvussa kokoan yhteen johtopäätökset kirjallisuuskatsauksen pohjalta. Lisäksi pohdin diskussiossa tutkielman onnistumisia ja haasteita, sekä mahdollisia tutkimuskohteita tulevaa varten.

6.1 Yhteenveto

Latinoja Yhdysvaltoihin ajaa heidän kotimaidensa taloudellinen epävakaisuus, konfliktit ja väkivalta sekä ympäristöongelmat. Scheven ja Slaughterin mukaan maahanmuuttovastaisuus Yhdysvalloissa kytkeytyy tutkimuksen mukaan koulutustasoon: alemmin koulutetut vastustavat maahanmuuttoa korkeasti koulutettuja enemmän. Lisäksi republikaanien käsitykset maahanmuutosta ovat demokraatteja negatiivisempia.

Kirjallisuuskatsaukseni mukaan opimme rasisteiksi diskurssin kautta, mutta kaikilla ei ole mahdollisuuksia osallistua diskurssin tuottamiseen. Avainasemassa tässä prosessissa ovat

yhteiskunnalliset eliitit, kuten poliitikot. Van Dijk huomauttaa, että diskurssin luominen tapahtuu ylhäältä alas, jolloin poliitikot määrittävät sen, miten käydään esimerkiksi vähemmistöjä koskevaa keskustelua. He määrittelevät vähemmistöjä koskevan tilanteen ja näin ollen asettavat ehdot ja rajat julkiselle keskustelulle ja mielipiteen muodostamiselle. Tätä toteutetaan esimerkiksi debateissa, linjapuheissa ja kampanjoinnissa.

Poliitikkojen roolin ohella tutkijat korostavat myös joukkoviestimien merkitystä, joiden ennakkoluuloista tulee yhteisesti jaettuja ja laajasti omaksuttuja. Koska medioiden toiminta perustuu pitkälti lähteisiin, varsinkin poliitikoilta tiedustellaan mielipiteitä ajankohtaisiin asioihin. Tavalliset kansalaiset eivät saa usein tätä mahdollisuutta. Joukkoviestimet osallistuvat aktiivisesti kansan “henkisen tilan” rakentamiseen. Ihmiset oppivat ja omaksuvat asenteita eri medioista, hyväksyivät he niitä tai eivät.

Erityisen tärkeä kielellinen keino diskurssin rakentamisessa on metafora, jonka avulla abstrakteista ja vaikeista aiheista saadaan tehtyä yksinkertaisia. Erityisesti Santa Ana on tutkinut nimenomaan latinoihin kohdistuvia metaforia. Tutkimuksessa korostuvat erityisesti veteen liittyvät metaforat: maahanmuuttajista puhutaan usein esimerkiksi aaltona tai vyöryinä. Nämä ovat omiaan luomaan uhkakuvia vaarasta, mutta lisäksi ne epäinhimillistävät maahanmuuttajat pelkiksi luonnonvoimiksi. Yksilöt ja heidän tarinansa unohtuvat ja heistä tehdään kasvottomia massoja ja numeroita. Toiset keskeiset metaforat koskevat sotaa ja eläimiä. Yhteistä latinoista käytetyistä metaforista on se, että ne vähentävät heidän ihmisyyttään ja ihmisarvoaan.

Vaikka metaforien päämäärä ja vaikutus ovatkin voimakkaita, koen ne itse tavoiksi tuottaa rasistista diskurssia turvautumatta kuitenkaan avoimen rasistiseen puheeseen, jossa esimerkiksi yksi yhteiskunnallinen ryhmä asetettaisiin toisen yläpuolelle. Santa Anan mukaan metaforat yksinkertaistavat asioita ja tekevät niistä sellaisia, että kansalainen voi muodostaa aiheesta mielipiteen. Se, onko metafora tähän oikeutettu keino on syytä kyseenalaistaa. Sitä käyttäessä poliitikot eivät hyökkää henkilökohtaisiin ominaisuuksiin ja yksilöihin, vaan puhuvat laajemmin massoista. Kuten aiemmin todettua, tätä kautta puhe on helppo verhoilla kuvastamaan huolta maahanmuuton mahdollisista negatiivisista seurauksista sen sijaan, että vastustaisi suoraan itse maahanmuuttoa tai maahanmuuttajia.

Keskustelunaiheilla on myös tärkeä rooli diskurssin rakentumisessa. Useat maahanmuuttajia koskevat keskustelunavaukset liittyvät talouteen ja turvallisuuteen, mutta myös kulttuuriin ja normeihin. Jos maahanmuuttajia vertaa esimerkiksi hyökyaaltoon, voidaan sen katsoa peittävän alleen maan oman kulttuurin. Lisäksi maahanmuuttoa koskevissa keskustelunaiheissa korostuvat jälleen kerran maahanmuuttajien luomat uhat: esimerkiksi heidän kilpailunsa sosiaalietuuksista, heidän mukanaan tuoma rikollisuus sekä kilpailu työmarkkinoilla. Yhdessä metaforat ja puheenaiheet ovat omiaan luomaan uhkakuvia Latalalaisesta Amerikasta tulevista maahanmuuttajista.

6.2 Diskussio

Tutkielmani aihe on mielenkiintoinen, mutta myös haastava. Esimerkiksi rajaaminen osoittautui vaikeaksi monissa tapauksissa: rasismia, diskursseja sekä maahanmuuttoa on kaikkia tutkittu paljon, jolloin oman tutkielmani kannalta tärkeimpien asioiden löytäminen oli toisinaan hankalaa. Ja toisaalta, vaikka aiheita onkin tutkittu runsaasti, välillä tuntui siltä, että niitä oli vaikea löytää toisiinsa yhdistettyinä. Yhdysvaltalaisella tutkimuskentällä on keskitytty enemmän maan afroamerikkalaiseen väestöön latinojen sijasta. Samalla pääsin kuitenkin tutustumaan itselleni uuteen tutkimukseen, oppimaan uutta ja toivottavasti jakamaan myös osan siitä lukijoille.

Monessa asiassa pohdin, että olenko itse valtaväestön edustajana oikeutettu kirjoittamaan esimerkiksi rasismista. Mietin, että lähestynkö asiaa väärästä näkökulmasta tai onnistunko käsittelemään sitä oleellisesti. Rajauksen ulkopuolelle jäikin liuta mielenkiintoisia kysymyksiä ja aiheita, joihin palata jatkotutkimuksessa. Olisi mielenkiintoista tutkia esimerkiksi sitä, miten erilaiset metaforat ja rasistinen diskurssi vaikuttavat latinomaahanmuuttajien identiteettiin. Lisäksi minua kiinnostaisi tutkia rasistisen diskurssin muita ulottuvuuksia, esimerkiksi erilaisia eleitä ja tekoja. Samoin kielellisistä keinoista löytyy rutkasti materiaalia myös metaforien ulkopuolelta.

Kuten luvussa kaksi totesin, myös rasistisen diskurssin muutoksia olisi mielenkiintoista tutkia ja analysoida. Yleisesti puhutaan rasismin lopusta, mutta silti esimerkiksi Trumpin presidenttikaudella vähemmistöt kokivat rasistisen puheen paitsi yleistyneen, myös tulleen

hyväksytyimmäksi. Trumpin aikaa koskevaa tutkimusta on luonnollisesti vielä vähän, mutta ehkä pro gradu -tutkielman teon aikaan jo enemmän.

Vaikka käyttämäni käsitteet ovatkin laajoja, onnistuin mielestäni hyvin avaamaan ne tutkielmani kannalta mielekkäällä tavalla. Lisäksi olen tyytyväinen siihen, että sain yhdisteltyä niitä toisiinsa hyvin. Uskon esimerkiksi pystyneeni hahmottamaan hyvin rasismien ja diskurssien yhtymäkohtia. Lisäksi koen, että käyttämäni kirjallisuus on aiheen kannalta relevanttia ja kiinnostavaa, sekä moniäänistä: sain mukaan myös esimerkiksi latinalaisamerikkalaistaustaisten tutkijoiden tutkimusta. Olisin ottanut mukaan mielelläni esimerkiksi lisää espanjankielistä tutkimusta, mutta ajoittain pääsy sen pariin oli rajoittunutta Helsingin yliopiston kautta.

Lisäksi olen tyytyväinen tutkielmani rajaukseen. Laajasta tutkimuskentästä huolimatta olen onnistunut mielestäni tuomaan esiin olennaisia asioita ja luomaan kuvaa latinomaahanmuuttajiin kohdistuvasta rasistisesta diskurssista. Toisinaan pohdin, että hyödynnänkö liikaa esimerkiksi Van Dijkia. Tulin kuitenkin tulokseen, että olen nostanut hänen tutkimuksensa rinnalle uudempaa tutkimusta, joka suurilta osin vahvistaa Van Dijkien näkemyksiä.

Haluaisin jatkaa aiheen parissa pro gradu -tutkielman merkeissä, jolloin pääsisin itse tutkimaan ja analysoimaan vuoden 2018 väli-amerikkalaista maahanmuuttoa koskevaa diskurssia tai vaihtoehtoisesti latinalaisamerikkalaisia koskevien metaforien vaikutusta esimerkiksi identiteettiin. Uskon, että kandidaatin tutkielman teko on antanut tähän paljon eväitä: kirjallisuus ja tärkeimmät tutkijat ovat tulleet tutuksi, samoin pidemmän akateemisen tekstin kirjoittaminen.

8 Läheteet

Beasley, Vanessa B. (2006). *Who Belongs to America? Presidents, Rhetoric and Immigration*. College Station. Texas A&M University Press.

Brown-Gort, Allert R. (2015). *Political Re-ethnification: The Immigration Discourse and the Creation of a Latino Ethnic Political Identity in the United States*. Universidad Carlos III de Madrid.

Charteris-Black, Jonathan (2011). *Politicians and Rhetoric*. Lontoo: Palgrave Macmillan.

Chavez, Leo R. (2001). *Covering immigration. Popular Images and the Politics of the Nation*. Berkeley: University of California Press.

Chavez, Leo R. (2013). *The Latino Threat: Constructing Immigrants, Citizen and the Nation (2. painos)*. Stanford: Stanford University Press.

Chilton, Paul (2004). *Analyzing the Political Discourse*. Lontoo/New York: Routledge.

Durand, Jorge (2017). *La inmigración como amenaza en Estados Unidos*. Anuario CIBOD de Migración 2017, 32-49.

Foster, Jonathan (2013). *White Race Discourse: Preserving Racial Privilege in a Post-Racial Society*. Lanham: Lexington books.

Galindo, René ja Vigil, Jami (2006). *Are Anti-Immigrant Statements Racist or Nativist? What Difference Does it Make?* Latino Studies, 4(4), 419-447.

García Bedolla, Lisa (2009). *Latino Migration and U.S. Foreign Policy*. Berkeley Review of Latin American Studies, Spring 2009. <<https://clas.berkeley.edu/research/immigration-latino-migration-and-us-foreign-policy>> Haettu 10.11.2019.

Gramlich, John (2019). *How Americans see illegal immigration, the border wall and political compromise*. Pew Research Center 16.1.2019. <<https://www.pewresearch.org/fact-tank/2019/01/16/how-americans-see-illegal-immigration-the-border-wall-and-political-compromise/>> Haettu 2.12.2019.

Hainmuller, Jens ja Hiscox, Michael (2010). *Attitudes toward Highly Skilled and Low-skilled Immigration: Evidence from a Survey Experiment*. American Political Science Review, 104(1), 61-84.

Hart, Christopher (2010). *Critical discourse analysis and cognitive science: New perspectives on immigration discourse*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Hill, Jane H. (2008). *The Everyday Language of White Racism*. Chichester: Wiley-Blackwell.

Huntington, Samuel (1996). *The Clash of Civilizations? The Debate*. Council on Foreign Relations: Foreign Affairs 1996.

Huntington, Samuel (2004). *El desafío Hispano*. Letras Libres 64(6), 12-23. Kääntänyt Albino Santos.

Jokinen, Arja; Juhila, Kirsi ja Suominen, Eero (1993). *Diskurssianalyysin aakkoset*. Tampere: Vastapaino.

Krogstad, Jens ja Radford, Jynnah (2018). *Education levels of U.S. immigrants are on the rise*. Pew Research Center 14.9.2018. <<https://www.pewresearch.org/fact-tank/2018/09/14/education-levels-of-u-s-immigrants-are-on-the-rise/>> Haettu 3.12.2019.

Lind, David (2018). *The migrant caravan, explained*. Vox 25.10.2018. <<https://www.vox.com/2018/10/24/18010340/caravan-trump-border-honduras-mexico>> Haettu 13.11.2018.

Mathema, Silva (2018). *They Are (Still) Refugees: People Continue to Flee Violence in Latin American Countries*. Center for American Progress 1.6.2018. <<https://www.americanprogress.org/issues/immigration/reports/2018/06/01/451474/still-refugees-people-continue-flee-violence-latin-american-countries/>> Haettu 26.11.2019.

Menasce Horowitz; Juliana, Brown, Anna ja Cox, Kiana (2019). *Race in America*. Pew Research Center 9.4.2019. <<https://www.pewsocialtrends.org/2019/04/09/race-in-america-2019/>> Haettu 30.9.2019.

Mendelberg, Tali ja Oleske, John (2000). *Race and Public Deliberation*. Political Communication, 17: 169-191. Taylor and Francis.

Meyer, Peter J. ja Taft-Morales, Maureen (2019). *Central American Migration: Roots, Causes and U.S. Policy*. Congressional Research Service. <<https://fas.org/sgp/crs/row/IF11151.pdf>> Haettu 14.11.2019.

Miles, Robert (1993). *Racism After "Race Relations"*. Lontoo: Routledge.

Miller, Joshua ja Garran, Ann Marie (2017). *Racism in the United States, Second Edition. Implications for the Helping Professions*. New York: Springer Publishing Company.

National Immigration Forum (2019). *Push or Pull Factors: What Drives Central American Migrants to the U.S.?* National Immigration Forum 23.7.2019.

<https://immigrationforum.org/article/push-or-pull-factors-what-drives-central-american-migrants-to-the-u-s/#_ftn36> Haettu 20.11.2019.

Neuman, Scott (2018). *During Roundtable, Trump Calls Some 'Unauthorized' Migrants Animals*. NPR 17.5.2018. <<https://www.npr.org/sections/thetwo-way/2018/05/17/611877563/during-roundtable-trump-calls-some-unauthorized-immigrants-animals>> Haettu 20.11.2019.

Noe-Bustamante, Luis ja Flores, Antonio (2019). *Facts on Latinos in the U.S.* Pew Research Center 16.9.2019. <<https://www.pewresearch.org/hispanic/fact-sheet/latinos-in-the-u-s-fact-sheet/>> Haettu 31.10.2019.

Noe-Bustamante, Luis ja Lopez, Marco (2019). *Latin America, Caribbean no longer world's fastest growing source of international migrants*. Pew Research Center 25.1.2019. <<https://www.pewresearch.org/fact-tank/2019/01/25/latin-america-caribbean-no-longer-worlds-fastest-growing-source-of-international-migrants/>> Haettu 12.11.2019.

Nowrasteh, Alex (2018). *The 14 Most Common Arguments against Immigration and Why They're Wrong*. Cato Institute 2.5.2018. <<https://www.cato.org/blog/14-most-common-arguments-against-immigration-why-theyre-wrong>> Haettu 3.12.2019.

Pew Research Center (2016). *On Immigration Policy, Partisan Differences but Also Some Common Ground*. Pew Research Center 25.8.2019. <<https://www.people-press.org/2016/08/25/on-immigration-policy-partisan-differences-but-also-some-common-ground/>> Haettu 4.12.2019.

Reisigl, Martin ja Wodak, Ruth (2001). *Discourse and Discrimination: Rhetorics of Racism and Antisemitism*. Lontoo/New York: Routledge.

Rosenkrantz, Holly (2018). *Trump threatens to close the border over "onslaught" of immigrants*. CBS News 18.10.2018. <<https://www.cbsnews.com/news/trump-threatens-mexico-latin-american-allies-on-immigration-today-2018-10-18/>> Haettu 13.11.2019.

Saénz, Rogelio (2019). *Far fewer Mexican immigrants are coming to the US - and those who do are more educated*. The Conversation 9.9.2019.

<<http://theconversation.com/far-fewer-mexican-immigrants-are-coming-to-the-us-and-those-who-do-are-more-educated-122524>> Haettu 11.11.2019.

Santa Ana, Otto (2002). *Brown Tide Rising: Metaphors of Latinos in Contemporary American Public Discourse*. Austin: University of Texas Press.

Santa Ana, Otto (1999). 'Like An Animal I Was Treated': Anti-Immigrant Metaphor in US Public Discourse. *Discourse and Society* 10(2), 191-224.

Scheve, Kenneth ja Slaughter, Matthew (2001). *Labor Market Competition and Individual Preferences over Immigration Policy*. *The Review of Economics and Statistics*, 83(1), 133-145.

Seppänen, Janne ja Väliaverronen, Esa (2012). *Mediayhteiskunta*. E-kirja. Tampere: Vastapaino.

Shin, Heeju; Leal, David L. ja Ellison, Christopher G. (2015). *Sources of Support for Immigration Restriction: Economics, Politics or Anti-Latino Bias?* *Hispanic Journal of Behavioral Sciences* 37(4), 459-481. Sage.

Strauss, Claudia (2012). *Making sense of public opinion: American discourses about immigration and social programs*. Cambridge: Cambridge University Press.

Strom, Megan ja Alcock, Emily (2017). *Floods, Waves and Surges: The Representations of Latin@ Immigrant Children in the United States Mainstream Media*. *Critical Discourse Studies* 14(4), 440-457.

United States Census Bureau (2018). *Hispanic Population to Reach 111 Million by 2060*. <<https://www.census.gov/library/visualizations/2018/comm/hispanic-projected-pop.html>> Haettu 31.10.2019.

United States Courts. *Background - Mendez v. Westminster Re-Enactment*. <<https://www.uscourts.gov/federal-court-finder/>> Haettu 15.10.2019.

Valentino, Nicholas; Brader, Ted ja Jardina, Ashley (2013). *Immigration Opposition Among U.S. Whites: General Ethnocentrism or Media Priming of Attitudes About Latinos?* *Political Psychology*, 34(2), 49-166.

Valentino, Nicolas; Brader, Ted ja Suhay, Elizabeth (2008). *What Triggers Public Opposition to Immigration? Anxiety, Group Cues and the Immigration Threat*. *American Journal of Political Science* 52(4), 959-978.

Van Dijk, Teun A. (1987). *Communicating Racism. Ethnic Prejudice in Thought and Talk*. Newbury Park: Sage.

Van Dijk, Teun A. (1993). *Elite Discourse and Racism*. Newbury Park: Sage.

Van Dijk, Teun A. (2005). *Racism and discourse in Spain and Latin America*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Van Dijk, Teun A. (2012). *The Role of the Press in the Reproduction of Racism*. Teoksessa Messer, Michi; Schroeder, Renée ja Wodak, Ruth (toim.): *Migrations: Interdisciplinary Perspectives*. Springer, 15-29.